

למוד זה בודאי חסור דלא עדיף מקלחה וכמו דמוכח מדברי המשנה הג' לדברי המחזיקין בטיפה של אמר :

אמנם בחממה יש שיטה אחרת ברש"י וכבר ביאר בזה הגאון פ"י בצריכות אשר לפי גירסת רש"י הוא דרך ר' ינאי מיציע' ל"י חי כבלא דעבדא הקן כיפה של אמר ש"ד משום דלא שמיפ ליה פלוגתא ח"ק ור"ש אבל פלוגתא דרב ושמואל נאמרו על פלוגתא הצרייחה ולפי"ז בודאי גם לשמואל דסובר כבלא דעבדא הקן מ"מ לדינא מודה דגם בכיפה של אמר חסורה ללא לרה"ר משום דאף תחת השכבה חיישין לדילמא שלפה ומחוייא ולא דמי לטוטפות וסרביטין דשרי כשהן הפורין לשכבה כאשר כבר ביאר בזה הרשב"א בשם הרמב"ן הג"ל בסוגיא דשבת הג"ל משום דהכיפה אינה כולה תחת השכבה אלא מקלחה כנגד גובה הראש ואפשר לה לשלוף הכפה ועדיין השכבה מונחת על הראש יעו"ש ולהכי חסור כיפה של אמר . ובה פירש הגאון הג"ל בטוונת דברי רש"י דפירש דבסיפא בכבול לחצר לכ"ע הוי כיפה של אמר אשר לכאורה מחוסרי הצנה מאוד דבריו הג"ל כאשר הקשו ע"ז בחוס' דשבת (דף ג"ז ע"ב) יעו"ש ולפי דבריהם הג"ל ח"ש וח"כ גם לשמואל ע"כ זה מוכח דדרך היה ללא צרה"ר דכ"ש מטוטפות וסרביטין דשרי זהו אם הן הפורין משום דלא שלפה במקום דהגלה שפיר ח"כ כ"ש דלא חסיר הפ"ג מן הראש וח"כ קושייתי קמה שפיר על דברי הע"מ הג"ל . ולדברי ר' ינאי דר"ל דכפה של אמר ש"ד והי' מוכרח לפרש דדרך הוא ללא צפ"ג על שכבה גם כן יהיה מוכח דלא כדברי הע"מ וכמ"ס או לכה"פ יהיה מוכח דחסור צפ"ג לחוד משום ד"י כמו פ"י כיסוי קלחה וכמ"ס ועוד דע"כ מוכרח לפרש דבחממה דרכן היה ללא תחת השכבה והיה בחממה מותר ללא חף לרה"ר כמו בכיפה של אמר לר' ינאי והא דנקט צמניהתין לחצר אגב כבול דחסור צרה"ר ועכ"פ ח"ך שהיא מוכרח מסוגיא הג"ל דלא כדברי הע"מ הג"ל :

ענה ב

והנה חתני הרב מו"ה יצחק יעקב ריינעס נ"י כ' חלי מכבר בזה הענין קונט' גדול ובחך דבריו חירך דברי הע"מ הג"ל ואעתיק תוכן דבריו . וזהו . הנה כולם לזומו ככרוכיא על דברי הע"מ ומשום אוחו לטועה גמור עד כי הצ"ש העביר בעטו וגזר אומר אשר כל דבריו הם דברי הבליים ועוד כמה מחברים פשו אוחו לטועה גמור . ולדעתי נראה דיש כוונה עמוקה בדבריו ומתחילה נדקדק בד' רש"י צמחתי' בשבת (דף ס"ד ע"ב) דר"ה לחצר ח"ל וכבול דסיפא דמחגי' לא חיפלגו בה אמורתי דלכו"ע כפה של אמר . וד' רש"י הג"ל מפליא עין כל רוחיו דהלא זה הוא עיקר המחלוקה דמאן דסובר כבלא דעבדא הוא משום דסובר דכפה של אמר ש"ד חף לרה"ר וח"כ ח"ך שייך לומר דהכא לא פליגי וכבר השיגו על רש"י בזה בחוס' (דף ג"ז ע"ב) ועי' צמידושי הרשב"א וצמידושי הרמב"ן הנדפס . מחדש וכולם חממו על שיטה רש"י . והאחרונים טרמו ליישב דברי רש"י ולא עלה בידם . ולדעתי נראה כי יש ליישב צעה"י ד' רש"י והוא דהנה צרישא דמחגי' לא נשנה פאה נכרית והכא שנוי' גם פאה נכרית . והנה נחבזון למאן דסובר דכפה של אמר ש"ד והיינו דסובר דמה שלפעמים הגלה שפיר ג"כ לא חיישין ללמא שלפה [וכפירוש רש"י] החך משכחה גם חיסור דפ"ג לר"ה דממ"ג אם הולכה זה בלא שכבה כלל ח"כ וודאי דלא חיישין דהלא תגלה שפיר . ואם תחת השכבה ג"כ לא חיישין [למאן דסובר דכפה של אמר ש"ד] וע"כ דחיירי באופן דהולכה הפ"ג על השכבה וכה"ג שפיר חיישין לכו"ע דלא תגלה שפיר כלל וח"כ ממילא גם בכבול כה"ג מודו כ"ע דחסורה לילך לרה"ר וד' רש"י צרורים וכוונתם . יאל לנו מזה דפ"ג יש לחשומי שלשה גווי (ח) בלא שכבה כלל (ב) תחת השכבה (ג) על השכבה . והנה לרב דסובר דהפי' הוא כפה של אמר דסובר דמה דלפעמים הגלה שפיר גם כן

חיישין ח"כ ח"ך שום אופן שלשה תוכל לילך צפ"ג בשבת לרה"ר חך בלא שכבה כלל דעל השכבה ותחת השכבה חסו' [ולא הי' דרכן לילך חסור הפ"ג ולגנאי יחשב] . והנה הפלי ארזים בלח"ע (ס') כ"א ס"ק ב') הביא ד' הע"מ דנויר וכבה ע"ז ח"ל טעה טעות גדול בזה דהא לר"מ דאמר דיכול לומר חי אפשי באשה מגולחה וכי יעבור על דה משה ויהודיה אלא ע"כ דלדידי' צביתו חיירי כאן וח"כ ליכא מלאן שום רחי' זח"ד וחא"כ מסיים והמורים היחר חדשי' מקרוב פתידים ליהן אח דהין . והנה בחממה יפלא על הע"מ ח"ך לא הבין דהכא חיירי צביתו וכמו בשפיר גופא . וביחוד החפלא על הצ"ש אשר הוא סחר דברי הע"מ בכל המיני סחירות מדוע לא העיר גם בזה דחיירי צביתו . וע"כ דסוברים דמוכרחין חטו לומר דהא דקאמר אפשר בפה נכרית ח"ן כוונתו חך על ביתו לחוד דח"כ אכתי יהא צידו להפך משום רה"ר ואף דשם הולכה תחת השכבה מכ"מ י"ל דיש לו קפידא בזה ומשום דנרחים כבעלת בשר וכבר הזכירו סברא זו והצ"ג גופא הזכיר סברא זו בשבת וע"כ דהחיקון דפ"ג הוא חף צרה"ר וע"כ יפה עשה הצ"ש שלא השיג מטעם זה אלא דהשיג מלך דברה"ר גופא מיירי תחת השכבה וכמו בשפיר גופא . וזכו מזה דגם בשביל רה"ר יש צידו להפך . והנה לדעתי נראה ברור דאם נתקן החיקון עבור כמה ימים ואך על חיזה ימים לא נתקן אכתי צידו להפך וזה ח"ן לריך פנים . והנה כבר כתבנו דלרצ דסובר כפה של אמר נתן חסורה צפ"ג בשבת חך בלא שכבה כלל . ומעשה יחסי הכא דקאמר אפשר צפ"ג ע"כ דלריך להיות החיקון גם על שבת וגם על רה"ר וכנ"ל ולרצ על שבת צרה"ר חי אפשר חך בלא שכבה כלל ח"כ ממילא מוכח היחר לפ"ג בלא שכבה כלל צרה"ר וח"ש דברי הע"מ — זח"ד חתני הרב הג"ל :

והנה בחממה דבריו נאמרו בהשכל ודבר דברים מאושרים חמנם עכ"ז להלכה ח"ן מוכרח ראיית הע"מ הג"ל [חף לפי דבריו] משום ב' דברים (א') צמה שהחליט חתני הרב הג"ל דמשום יניחה רה"ר יכול להפך משום דניחא ל' שפירא"ר ג"כ חתי' בשפירות לדעתי ז"ל משום דנתי דניחא ל' גם צרה"ר שחתי' בשערות מ"מ חינו יכול להפך משום דבידה שלא ללא לרה"ר ולפי דבריו כשאשה נדרה שלא הלא לרה"ר חיזה זמן יהיה בעלת יכול להפך וזה בודאי חינו דלא מלינו דיכול להפך רק בנדרה שלא לילך לבית האבל או לבית המשחה או בנדרה שלא חלק לבית חיזה ועל כל אחד הולך הגמ' לתת טעם . אבל כשנדרה שלא חלק לרמוז חיזה זמן זה לא מלינו כלל שיהיה בכלל עינוי נפש או דבר שצינו לבניה שיהיה יכול להפך ואחרונה מלינו צממה מקומות דכל עיקר ישיבת נשים הוא צביחם כחאמר הקרא כל כבודה כו' . ורח"ל לזה מסוף סוגיא דגיטין דקאמר שם דנקרא צמם מדה זה שנועל אשתו צביתו כו' וח"ל דמניעת יניחה לר"ה הוי כמו עינוי נפש ח"כ ח"ן שייך להקרא צמם מדה אחרי דמחוייב לגרשה וליהן כחובה עבור זה וע"כ דח"ן זה מדברים של עינוי נפש ולהכי קרי להם צמם מדה . יעוין צירושלמי דסוטה ויש לדחות . וח"כ נתי דמשום זה היה יכול להפך משום דניחא ליה שגם צרה"ר חתייה נרחים כבעלת בשר אבל וודאי דבידה לא ללא לרה"ר . וח"כ ח"ך יכול להפך וח"כ לדקו השגת הגאון ע"א הג"ל . [חמנם לפת"ש גם דבריו יהיו קשים קלה דח"כ לא היה לריך להכריח דע"כ לא מיירי משום יניחה רה"ר משום דח"ך יכריחה לעבור ע"ד הלא בלא זה חי אפשר לחוקים מחממה יניחה רה"ר כמ"ס חמנם אפשר דחד מחרי נקטי' ועוד דגם אם נתיב דבשביל יניחה רה"ר היה יכול להפך מ"מ לא יחיי' רחייתו דמה שהכריח דמשו' יניחה שבת דלא הי' יבול' ללא לרה"ר היה יכול להפך ז"ל צרור כ"כ דהא מצוחר בסוגיא דנדרים (דף ע"ט) מחלוקת ח"ק ור' יוסי חי בשביל יום אחד יכול להפך חף צדברים שהם בודאי מעינוי נפש ודעת ר' יוסי דניוול יום ח' לא הוי ניוול [יעו"ש צר"ן וצרב"א] וח"כ תוכל לומר דח"ק דר"מ דסוגיא דנויר הוא ר' יוסי [דמחלוקת ר"מ צמ"מ הוא ר"י ור' יוסי] ולהכי לדידיה חינו יכול להפך משום דחתייה מנוולת יום ח' וח"כ אודא ראיית ע"מ הג"ל . ועוד נ"ל דחף לרבנן דניוול